

4 Cdo 54/2011

Rozsudok

V mene Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Sakálovej a sudcov JUDr. Edity Bakošovej a JUDr. Ľubora Šeba, v právnej veci žalobkyne **D. O.**, bývajúcej v S.S.S., zastúpenej L. L.L.L., s.r.o. H.H.H., proti žalovanej **Slovenskej republike**, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 2, **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 10 C 66/2008, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 24. novembra 2010 sp. zn. 15 Co 59/2010 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 24. novembra 2010 sp. zn. 15 Co 59/2010 v napadnutom zmeňujúcom výroku, ktorým žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 2 139,77 Eur s 8,5% úrokom z omeškania od 12. apríla 2008 do zaplatenia v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku, **z a m i e t a .**

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou na Okresnom súde Poprad 14. apríla 2008 sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej zaplatenia sumy 2 139,77 Eur (64 463,-- Sk) s 8,5% úrokom z omeškania od 12. októbra 2007, predstavujúcej náhradu škody spôsobenej jej uznesením o vznesení obvinenia pre trestný čin týrania blízkej osoby. V žalobe uviedla, že po ukončení vyšetrovania

vydal okresný prokurátor uznesenie, ktorým postúpil vec podozrenia z trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby na prejednanie ako priestupok, pretože výsledky vyšetrovania preukázali, že nejde o trestný čin ale o skutok, ktorý by mohol byť prejednaný ako priestupok. Na základe žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, spočívajúcej vo vynaložení trov obhajoby v trestnom konaní jej žalovaná oznámila, že tento nárok neuznáva.

Okresný súd Poprad rozsudkom z 15. januára 2010 zamietol žalobu žalobkyne a účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Vychádzal zo skutkového zistenia, že uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície v Poprade č. ČVS: ORP-298/1-OVK-LE-2006 z 26. júna 2006 bolo voči žalobkyni vznesené obvinenie za trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby podľa ustanovenia § 215 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. c/ Trestného zákona z dôvodu, že táto najneskôr od roku 2002 do 25. decembra 2005 v rodinnom dome v X spôsobovala fyzické a psychické utrpenie svojmu manželovi a svojim deťom. Voči tomuto uzneseniu podala žalobkyňa sťažnosť, ktorú Okresná prokuratúra Spišská Nová Ves uznesením č. 2 Pv 233/2006-15 z 20. júna 2006 zamietla ako nedôvodnú. V dôsledku vyslovenej zaujatosti vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície v Poprade bola tomuto odňatá vec a prikázaná do vyšetrovania Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v Starej Ľubovni. Uznesením Okresnej prokuratúry v Spišskej Novej Vsi č. 2Pv 233/2006-47 z 5. februára 2007, bola vec podozrenia z trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby postúpená Obvodnému úradu – odboru všeobecnej vnútornej správy v Poprade, pracovisko Levoča, pretože výsledky vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale o skutok, ktorý by mohol byť prejednaný ako priestupok. Priestupkový orgán 2. októbra 2007 predmetnú vec odložil. Žalobkyňa požiadala listom z 5. októbra 2007 o predbežné prerokovanie svojho nároku na náhradu škody, ktorý žalovaná neuznala. S poukazom na zistené skutkové okolnosti a príslušnú právnu úpravu súd prvého stupňa dospel k záveru, že nárok žalobkyne na náhradu škody v súvislosti s vydaním uznesenia o vznesení obvinenia nie je dôvodný, keďže toto uznesenie nebolo zrušené ani zmenené. Postúpenie veci na priestupkové konanie považoval za zákonný inštitút upravený v ustanovení § 214 zákona č. 301/2005 Z.z. o trestnom poriadku, čo nespôsobuje tie isté právne účinky ako zrušenie alebo zmena uznesenia vyšetrovateľa. Zdôraznil, že proti uzneseniu o postúpení veci môže obvinený a poškodený podať sťažnosť, ktorú však žalobkyňa nepodala, preto súd prvého stupňa konštatoval, že s takým rozhodnutím bola spokojná. Súd prvého stupňa zbral

do úvahy aj námietku žalovanej, že nie je daná jej pasívna legitímácia, pretože rozhodnutie o postúpení veci nie je rozhodnutím vyšetrovateľa, ale orgánu prokuratúry. Keďže rozhodnutie vyšetrovateľa, ktorým bolo vznesené obvinenie voči žalobkyni nebolo zrušené, ani zmenené, súd prvého stupňa uviedol, že nie je nezákonným rozhodnutím, čo je podmienkou pre uplatnenie nároku v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 514/2003 Z.z.).

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 24. novembra 2010 sp. zn. 15 Co 59/2010 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 2 139,77 Eur s 8,5% úrokom z omeškania od 12. apríla 2008 do zaplataenia a vo zvyšku (úrok z omeškania od 12. októbra 2007 do 11. apríla 2008 – pozn. dovolacieho súdu) žalobu zamietol a žalovanej uložil tiež povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 699,51 Eur. Na rozdiel od súdu prvého stupňa došiel k záveru, že žaloba žalobkyne je dôvodná. Uviedol, že v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, postúpenie veci inému orgánu má rovnaké dôsledky ako uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, pretože k postúpeniu veci inému orgánu došlo z dôvodu, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným. Právoplatnosťou rozhodnutia o postúpení veci inému orgánu trestné konanie končí, čo znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia a zrušenie takéhoto rozhodnutia sa zároveň z tohto dôvodu stáva bezpredmetným. Pokiaľ sa podozrenie zo spáchania trestného činu nepotvrdilo, je potrebné považovať uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia za rozhodnutie nezákonné. Za nedôvodnú považoval odvolací súd námietku žalovanej týkajúcu sa nedostatku jej vecnej pasívnej legitímácie, pretože nezákonným je rozhodnutie policajného orgánu, ktorým bolo voči žalobkyni vznesené obvinenie a nie je rozhodujúce, či toto rozhodnutie bolo preskúmané prokurátorom a s akým výsledkom. Zamietajúcu časť výroku týkajúcu sa úroku z omeškania od 12. októbra 2007 do 11. apríla 2008 odôvodnil ustanovením § 16 zákona č. 514/2003 Z.z. a šesťmesačnou lehotou na uspokojenie nároku od doručenia žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, ktorá uplynula 11. apríla 2008. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 3 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a neúspechom žalobkyne len v nepatrnej časti.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná. Žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila nedostatkom právomoci súdu konať vo veci (§ 237 písm. a/ O.s.p.) a nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Uviedla, že jediným orgánom príslušným rozhodnúť o tom, či uznesenie vyšetrovateľa je alebo nie je zákonné je jedine prokurátor a to s poukazom na druhú vetu § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorej je súd rozhodnutím príslušného orgánu viazaný. Civilné súdy nie sú príslušné určovať, či postup a rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní sú alebo nie sú zákonné. Odvolací súd podľa názoru žalovanej vec tiež nesprávne právne posúdil. Uviedla, že začatie trestného stíhania je prvým štádiom trestného konania, v ktorom sa vykonávajú už úkony, ktoré sú procesne akceptovateľné. Je povinným štádiom v konaní o trestných činoch a vo vzťahu ku konaniu pred súdom má iba predbežný charakter a pomocnú úlohu. Policajt je oprávnený zastaviť trestné stíhanie iba ak nebolo vznesené obvinenie. Jediná argumentácia žalobkyne bola taká, že nikdy sa nemalo voči nej viesť trestné konanie. V konaní nebolo preukázané, že by úrad vyšetrovania, alebo vyšetrovateľ zneužil svoju právomoc počas trestného konania. Žalobkyňa nesprávne vykladá ustanovenie § 18 zákona č. 514/2003 Z.z. Zákon neustanovuje rovnocenný vzťah medzi uznesením o zastavení trestného stíhania a nezákonným rozhodnutím. V prípade žalobkyne uznesenie o vznesení obvinenia nebolo nikdy zrušené pre nezákonnosť dozorujúcim prokurátorom.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej navrhla dovolanie zamietnuť ako neopodstatnené. Uviedla, že súdna judikatúra ustálila, že ak voči jednotlivcovi bolo vznesené obvinenie, nie je na ňom, aby niesol materiálne dôsledky takéhoto rozhodnutia, keď sa neskôr ukázalo obvinenie nesprávnym a trestné konanie sa skončilo tak, že na jedinca treba pozeráť ako na nevinného. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu, keď zmyslom právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu je, aby každá majetková ujma, spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi, bola odčinená.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu oprávnenou osobou (účastníkom konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a

ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej nie je dôvodné.

Dovoláním žalovanej je napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa, prípustnosť dovolania proti zmeňujúcemu rozsudku krajského súdu vyplýva z § 238 ods. 1 O.s.p.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd, zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Vady konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. b/ až g/ O.s.p. namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Žalovaná vo svojom dovolaní namietala, že v konaní došlo k vade podľa ustanovenia § 237 písm. a/ O.s.p., a na vyriešenie tejto otázky je nevyhnutné zistiť, z ktorého právneho vzťahu žalobkyňa vyvodzuje uplatnený nárok, pretože civilné súdy nie sú príslušné určovať, či postup a rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní sú, alebo nie sú zákonné.

Podľa § 237 písm. a/ O.s.p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov.

V občianskom súdom konaní súdy prejednávajú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 1 O.s.p.).

Z citovaného ustanovenia je nepochybné, že sa právomoc občianskoprávných súdov určuje vymedzením právnych vzťahov, o ktorých konajú a rozhodujú súdy. Sú to vzťahy občianskoprávne, pracovné, rodinné, obchodné a hospodárske. Pri skúmaní takto určenej právomoci rozhoduje obsah právneho vzťahu, t.j. práva a povinnosti, a nie iba jeho úprava konkrétnym právnym odvetvím hmotného práva.

V prejednávanej veci bolo konanie začaté na základe žaloby o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

Podľa § 3 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

Podľa § 5 ods. 1 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde (§ 16 ods. 1 zákona č 514/2003 Z.z.).

Ako vyplýva z vyššie citovaných ustanovení, obsahom právneho vzťahu vyplývajúceho zo zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím je právo účastníka konania na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ktorá mu vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného v takomto konaní a povinnosť štátu takúto škodu nahradiť. Na prejednanie a rozhodnutie sporu

o takomto nároku je daná právomoc súdu (§ 7 ods. 1 O.s.p.). Pokiaľ v prejednávanej veci súdy konali a rozhodli o uplatnenom nároku, konali v rámci im danej právomoci a tak možno uzavrieť, že konanie vadou podľa § 237 písm. a/ O.s.p. nie je postihnuté.

Dovolací súd k námietke dovolateľky o nepríslušnosti súdov určovať, či postup a rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní sú alebo nie sú zákonné, poznamenáva, že z obsahu spisu ani z dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva, že by odvolací súd rozhodnutie orgánu činného v trestnom konaní posudzoval z hľadiska jeho (ne)zákonnosti.

Inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), na ktorú musí dovolací súd prihliadnúť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Existencia tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci žalovanou namietaná nebola a ani nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolateľka ako ďalší dovolací dôvod uplatnila námietku, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), pretože uznesenie o vznesení obvinenia nebolo zrušené ani zmenené. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, ku ktorému môže dôjsť buď použitím iného právneho predpisu, než ktorý mal byť správne použitý, alebo síce aplikáciou správneho právneho predpisu, ale jeho nesprávnym výkladom. Uvedený dovolací dôvod v tejto veci nie je daný.

Podľa § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom

pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené, alebo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

Zákon č. 514/2003 Z.z. v ustanovení § 3 určuje rozsah zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci tak, že štát zodpovedá za škodu spôsobenú a/ nezákonným rozhodnutím, b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe alebo d/ nesprávnym úradným postupom.

Základným predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle citovaného ustanovenia § 6 ods. 1 veta prvá uvedeného zákona je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, a to pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom. Pre správnu interpretáciu tohto ustanovenia nestačí vychádzať len z jeho jazykového znenia, teda z doslovného gramatického výkladu, ale je nevyhnutné uplatniť výklad systematický a teleologický. Z hľadiska systematického výkladu, objasňujúceho obsah právnej normy vo vzájomných súvislostiach s inými právnymi normami, možno dospieť k záveru, že pokiaľ citované ustanovenie § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. je umiestnené vo štvrtej časti označenej ako spoločné ustanovenia, prichádza do úvahy jeho praktické uplatnenie (a teda zahrnutie trov konania, ktoré vznikli i v konaní, v ktorom bola vec postúpená inému orgánu, do náhrady škody) aj v prípade zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktorej podmienky upravuje § 6 tohto zákona. Z hľadiska výkladu teleologického, vychádzajúceho zo zmyslu a účelu právneho predpisu, ktorým je v prípade uvedeného zákona ochrana základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom v zmysle čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, nemožno lipnúť na formálnom zrušení (zмене) tvrdeného nezákonného rozhodnutia, ale je potrebné splnenie tejto podmienky vykladať extenzívne. Za ústavne konformný treba preto považovať výklad, podľa ktorého v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, postúpenie veci inému orgánu, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Právoplatnosťou rozhodnutia o postúpení veci inému orgánu trestné konanie končí. To znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, a zrušenie takéhoto rozhodnutia sa zároveň z tohto dôvodu stáva bezpredmetným

(nadbytočným). Postúpenie veci inému orgánu z dôvodu, že výsledky trestného (prípravného) konania ukazujú, že nejde o trestný čin, zároveň znamená, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia.

Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené postúpením veci inému orgánu treba hľadať nielen v ustanovení čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým v čl. 1 ods. 1 tohto základného zákona, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Nemožno totiž prehliadnuť, že štát nemá slobodnú vôľu, ale je povinný striktne dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takej situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.

Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., účinného od 1.7.2004, a rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“), účinného do 30.6.2004. Súdna judikatúra dovodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma, spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe), bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (por. rozsudok NS SR z 28.6.1993 sp. zn. 1 Cdo 53/93, publikovaný pod číslom 70 v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky, ročník 1994). Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania, je neskorší výsledok trestného konania. Tieto závery, prijaté v čase

platnosti zákona č. 58/1969 Zb., sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné (por. aj rozsudok NS SR 1Cdo 64/2008, 4 Cdo 183/2009, 4 M Cdo 15/2009).

V preskúmvanej veci odvolací súd správne aplikoval na daný prípad zákon č. 514/2003 Z.z. a správne posudzoval zodpovednosť štátu ako zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Správne interpretoval aj ustanovenie § 6 ods. 1 tohto zákona v otázke, či postúpenie veci inému orgánu z dôvodu, že k trestnému činu nedošlo, má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť.

Z uvedeného vyplýva, že rozsudok odvolacieho súdu je z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) správny a keďže nebolo zistené, že by konanie bolo postihnuté niektorou z väd uvedenou v ustanovení § 237 O.s.p. a ani inou vadou konania, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej ako nedôvodné zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože trovy súvisiace s odmenou jej právneho zástupcu za vyjadrenie k dovolaniu nepovažoval za potrebné na účelné bránenie práva lebo v porovnaní s ich vyjadreniami v základnom konaní neobsahovalo nové okolnosti.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. januára 2012

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová